

Planul Național de Redresare și Reziliență

Beneficiar: ȘCOALA GIMNAZIALĂ SÂNCRAIU DE MUREȘ

Titlul proiectului: „Ecosisteme de management al învățării bazate pe inteligență artificială”

Contract de finanțare nr. 14095/10.12.2024, cod proiect e-PNRR 122

### Structura Resursei Educaționale Deschise (RED) bazată pe AI

#### I. Date de Identificare ale Resursei

|                  |                                                                                                                                                                                                  |
|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Categorie        | Educație digitală / Limba și Literatura Română — Lectură, Elemente de versificație                                                                                                               |
| Titlul RED       | Poezia, Strofa, Versul — Descoperă Lumea Poeziei cu «Primăvara» de George Topârceanu                                                                                                             |
| Autor            | POP NINA CAROLINA                                                                                                                                                                                |
| Grup țintă       | Elevi, vârsta 10 ani                                                                                                                                                                             |
| Aria Curriculară | Limbă și Comunicare                                                                                                                                                                              |
| Clasa            | a IV-a                                                                                                                                                                                           |
| Obiectiv General | Identificarea și înțelegerea elementelor de bază ale textului poetic (vers, strofă, rimă) prin analiza ghidată a poeziei «Primăvara» de George Topârceanu, cu producerea unui vers care rimează. |
| Durată Estimată  | 50 minute (predare + evaluare la final, 1 oră didactică)                                                                                                                                         |

#### II. Argumentul Aplicării RED în Procesul Didactic

Elementele de versificație — vers, strofă, rimă — sunt adesea predate ca definiții de memorat, rupte de experiența reală a lecturii poetice. Elevii știu să definească „rima” dar nu o simt în text; știu că există „strofă” dar nu înțeleg de ce poetul a grupat versurile astfel.

Utilizarea Inteligenței Artificiale în această lecție schimbă abordarea: poetul virtual nu predă termeni, ci pornește de la experiența trăirii poetice — „Ce ați simțit ascultând poezia?” — și ghidează elevul să descopere structura care produce acea emoție. Rima nu mai este o regulă, ci răspunsul la întrebarea „De ce aceste cuvinte sună atât de bine împreună?”

Poezia «Primăvara» de George Topârceanu este textul ideal pentru această abordare: are o muzicalitate evidentă, strofe clare, imagini naturale familiare copiilor și o rimă încrucișată regulată care poate fi descoperită inductiv. Topârceanu însuși era fascinat de muzica versurilor — iar această fascinație poate fi transmisă elevilor prin analiza directă a textului.

#### III. Promptul/Prompturile Propuse pentru Activitatea Didactică (Metoda PREPARE)

Acest prompt va fi furnizat elevilor pentru dialogul cu poetul virtual.

| Element PREPARE        | Descriere (Rolul în activitate)                                                            | Prompt/Instrucțiune către AI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Purpose (Scopul)       | Identificarea elementelor de bază ale poeziei și analiza lor în «Primăvara» de Topârceanu. | „Vreau să mă ajuți să înțeleg ce este o poezie și care sunt elementele ei — versul, strofa, rima — folosind poezia «Primăvara» de George Topârceanu ca exemplu de analizat.”                                                                                                                                                                                                                   |
| Role (Rolul AI)        | Un poet virtual care ghidează analiza literară pas cu pas.                                 | „Acționează ca un poet virtual care îmi explică elementele poeziei (vers, strofă, rimă, ritm) prin analiza directă a poeziei «Primăvara» de George Topârceanu, pe înțelesul unui elev curios de clasa a IV-a.”                                                                                                                                                                                 |
| Exemplar (Exemplu)     | Model de identificare a rimei cu schema literelor (a, b).                                  | „Exemplu: Într-o strofă cu versurile «Iarăși vine primăvara / Cu miresme și cu flori, / Peste dealuri, peste țară, / Câmpul râde printre nori.» — versurile 1 și 3 rimează (primăvara/țară — schema a), versurile 2 și 4 rimează (flori/nori — schema b) → rimă încrucișată (abab). Dacă versurile 1-2 rimau și 3-4 rimau, ce schemă ar fi? Așteaptă să răspund eu: aabb — rimă împerecheată.” |
| Parameters (Parametri) | Adaptarea la nivelul clasei a IV-a — termeni simpli,                                       | „Folosește limbaj simplu: vers = fiecare rând al poeziei, strofă = grup de versuri despărțit printr-un spațiu, rimă = potrivirea sunetelor la finalul                                                                                                                                                                                                                                          |

| Element<br>PREPARE           | Descriere (Rolul în activitate)                                  | Prompt/Instrucțiune către AI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              | exemple din text.                                                | versurilor. Nu folosi termeni avansați (iamb, trohe, metru, aliteratie).<br>Lucrează cu 3 tipuri de rimă: împerecheată (aabb), încrucișată (abab) și îmbrățișată (abba)."                                                                                                                                                                          |
| Action<br>(Acțiunea)         | Construcție logică în 5 pași — de la noțiuni la creație poetică. | „Prezintă în ordine: (1) ce este poezia și cum se deosebește de proză, (2) ce sunt versul și strofa — numărăm în poezia lui Topârceanu, (3) ce este rima — tipuri cu scheme (aabb / abab / abba), (4) identificăm rimele în strofe din «Primăvara», (5) exercițiu de creație: completezi un vers care să rimeze. Pune o întrebare la fiecare pas." |
| Restrictions<br>(Restricții) | Analiza este realizată de elev cu sprijin, nu dată de AI.        | „NU da analiza completă a poeziei dintr-o dată. NU explica toți termenii deodată. La fiecare pas, prezintă un singur concept, arată exemplul din text și pune o întrebare de verificare. Așteaptă răspunsul meu înainte să continui."                                                                                                              |
| Evaluation<br>(Evaluare)     | Criterii de corectitudine pentru analiza poetică.                | „Evaluează răspunsul meu ca corect dacă: identific corect numărul de strofe și versuri din poezie, recunosc tipul de rimă și pot indica care versuri rimează (cu schema a/b), și pot formula un vers care să rimeze cu un vers dat."                                                                                                               |

#### IV. Planul Activității Didactice (1 oră)

| Etapă                                        | Durață | Activitatea Elevilor                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Rolul AI (Prompt)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Introducere                               | 8 min  | Elevii primesc textul poeziei «Primăvara» de George Topârceanu. Profesorul citește poezia cu voce tare expresiv — elevii ascultă cu ochii închiși. Discuție: „Ce ați simțit? Ce imagini v-au apărut în minte? Ce face această scriere să fie diferită de un text obișnuit?" Profesorul distribuie fișa Carnetul Poetului. | Prompt frontal profesor: „Ce este o poezie? Cum se deosebește de o bucată de proză? Dă o definiție simplă și un exemplu, pe înțelesul unui elev de clasa a IV-a."                                                                                                                                                                       |
| 2. Dialog cu Poetul Virtual — Metoda PREPARE | 27 min | În perechi, elevii introduc promptul PREPARE. Ghidați de poetul virtual, parcurg cei 5 pași: poezie vs. proză → vers și strofă (numărare în text) → rimă și tipuri → analiza strofelor din «Primăvara» → crearea unui vers rimând. Completează Carnetul Poetului la fiecare pas.                                          | Promptul PREPARE de la punctul III. AI-ul prezintă câte un concept pe rând, pune întrebări despre text și, la Pasul 5, oferă un vers din poezie și cere elevului să completeze versul care rimează. Exemplu motivant: „George Topârceanu a scris «Primăvara» într-o singură zi de primăvară, privind pe fereastra casei sale din Iași!" |
| 3. Evaluare + Concluzii                      | 15 min | Primele 10 minute: test individual (5 itemi — fără AI, fără manual). Ultimele 5 minute: corectare frontală și recitarea împreună a primei strofe din «Primăvara» cu accentuarea rimelor.                                                                                                                                  | Prompt de sinteză opțional după test: „Creează o strofă de 4 versuri cu rimă încrucișată despre primăvară, potrivită pentru un elev de clasa a IV-a."                                                                                                                                                                                   |

#### V. Metoda de Aplicare la Clasă

Descrieți pe scurt modul în care s-a aplicat la clasă

Activitatea se desfășoară în sala de clasă cu tablete sau telefoane. Înainte de lecție, profesorul printează textul poeziei «Primăvara» de George Topârceanu — câte un exemplar pentru fiecare elev sau pereche. Lectura expresivă inițială (cu ochii închiși) este esențială: creează ancorarea emoțională care motivează analiza ulterioară.

Elevii lucrează în perechi. Fiecare pereche primește fișa de lucru „Carnetul Poetului” — cu 5 rubrici: (1) Poezie vs. Proză — 2 deosebiri, (2) Structura poeziei — numărul de strofe și versuri, (3) Tipuri de rimă — schemele (aabb/abab/abba) cu exemple proprii, (4) Rima în «Primăvara» — identificarea și marcarea în text, (5) Versul meu — un vers creat de elev care rimează cu un vers dat.

Profesorul semnalează trecerea la pasul următor la fiecare 5-6 minute. La Pasul 5 (creație), atrage atenția că versul creat trebuie să rimeze, dar și să aibă sens — nu orice cuvânt care rimează este potrivit în context. La final, recitarea primei strofe împreună ancorează ritmic cunoștințele dobândite.

Evaluarea (10 min) include un item de identificare a tipului de text, un item de numărare a structurii, un item A/F, un item de recunoaștere a schemei de rimă și un item de creație poetică scurtă.

## VI. Concluzii și Așteptări în Urma Aplicării

Așteptări înainte de implementare: Se așteaptă că abordarea prin trăire estetică → analiză → creație va produce o înțelegere mai durabilă a elementelor de versificație decât predarea definițiilor, deoarece elevii vor asocia termenii cu experiența directă a poeziei lui Topârceanu.

Dezvoltarea Competenței Digitale și a celei la nivelul disciplinei: Elevii formulează prompt-uri de analiză literară structurate (competență digitală) și construiesc competența de lectură poetică — de la recunoașterea structurii la producerea creativă (competență literară).

Consolidarea Cunoștințelor: Se va constata dacă elevii reușesc să completeze Carnetul Poetului — în special rubricile de identificare a rimei în text și de creație a unui vers propriu — și să rezolve testul cu identificarea corectă a tipului de rimă.

Concluzie finală: Poezia nu este o regulă de urmărit — este o muzică de simțit și de înțeles. AI-ul este poetul virtual care arată structura din spatele muzicii, dar emoția, ascultarea și creația aparțin elevului.

## I Planificarea unității de învățare

**Disciplina: Limba și Literatura Română**

**Clasa: a IV-a**

**Unitatea de învățare: Lumea Poeziei — Elemente de Versificație și Lectură Poetică**

**Număr de ore alocat unității: 5 ore**

| Competențe specifice vizate                                                    | Conținuturi                                                                                                              | Nr. ore | Săptămâna | Observații / Evaluare                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. Formularea unor răspunsuri la întrebări; 1.1. Identificarea informațiilor | 1. Ce este poezia? Deosebiri față de proză. Versul și strofa — numărare și identificare în texte                         | 1       | S15       | Lectura comparativă: un text poetic vs. un text în proză. Activitate de identificare a versurilor și strofelor. Introducerea terminologiei de bază. |
| 2.3. Prezentarea textelor literare; 3.3. Redactarea de texte                   | 2. Rima și tipuri de rimă — împerecheată, încrucișată, îmbrățișată. Aplicare pe «Primăvara» de Topârceanu (Dialog cu AI) | 1       | S15       | Dialog cu AI (Metoda PREPARE). Completare Carnetul Poetului. Evaluare la final (10 min). Recitare expresivă colectivă.                              |
| 2.3. Prezentarea textelor literare; 1.3. Sesizarea unor regularități           | 3. Figuri de stil elementare — comparația și personificarea în poezie. Aplicare pe texte din Topârceanu                  | 1       | S16       | Identificarea comparațiilor și personificărilor în strofe selectate. Exerciții de recunoaștere și de creare a unor figuri simple.                   |
| 3.3. Redactarea de texte; 2.3. Prezentarea unor texte                          | 4. Recitare expresivă și creație poetică ghidată — scriem o strofă despre anotimpul preferat                             | 1       | S16       | Activitate de grup: crearea unei strofe de 4 versuri cu rimă la alegere. Recitare expresivă cu gesturi. Evaluare reciprocă după criterii date.      |

| Competențe specifice vizate        | Conținuturi                                                                                               | Nr. ore | Săptămâna | Observații / Evaluare                                                                                                                      |
|------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Toate competențele vizate anterior | 5. Recapitulare și Evaluare sumativă — identificarea elementelor de versificație, tipuri de rimă, creație | 1       | S17       | Test sumativ: identificarea strofelor/versurilor, tipul de rimă, completarea unui vers, recunoașterea unei figuri de stil, creație scurtă. |

## II. Proiect de lecție: Poezia, Strofa, Versul — «Primăvara» de George Topârceanu

**Data:**

**Clasa:** a IV-a

**Disciplina:** Limba și Literatura Română

**Unitatea de învățare:** Lumea Poeziei — Elemente de Versificație și Lectură Poetică

**Subiectul lecției:** Vers, Strofă, Rimă — Descoperă Structura Poeziei cu George Topârceanu

**Tipul lecției:** Predare-învățare prin descoperire literară (Dialog cu AI, Metoda PREPARE) + Evaluare

**Durata:** 50 minute (predare 35 min + evaluare 10 min + concluzii 5 min)

### 1. Obiective Operaționale

La sfârșitul activității, elevii vor fi capabili:

O1 (Cognitiv): Să definească versul ca fiecare rând al poeziei și strofa ca grup de versuri despărțit printr-un spațiu, și să numere corect versurile și strofele din «Primăvara» de Topârceanu.

O2 (Cognitiv): Să definească rima ca potrivire a sunetelor la finalul versurilor și să recunoască cel puțin 2 tipuri de rimă: împerecheată (aabb) și încrucișată (abab).

O3 (Aplicativ): Să identifice și să marcheze rimele dintr-o strofă dată, indicând schema de rimă cu litere (a, b).

O4 (Creativ): Să producă un vers propriu care să rimeze cu un vers dat, respectând sensul contextului poetic.

O5 (Digital): Să utilizeze promptul PREPARE pentru a dialoga eficient cu AI-ul și să completeze Carnetul Poetului cu informații corecte despre structura și rima poeziei analizate.

### 2. Strategii Didactice

Descoperire literară prin trăire estetică (lectură expresivă → analiză → creație), Învățarea asistată de inteligența artificială (Metoda PREPARE), Organizatorul grafic (Carnetul Poetului), Lectura expresivă cu voce tare, Munca pe perechi, Conversația euristică, Creația poetică ghidată.

### 3. Scenariul Didactic

| Etapele Lecției                          | Timp  | Activitatea Profesorului                                                                                                      | Activitatea Elevilor                                                                                                           | Strategii / Metode                       |
|------------------------------------------|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| 1. Moment organizatoric                  | 1 min | Asigură climatul optim. Distribuie textul tipărit al poeziei «Primăvara» și fișele Carnetul Poetului. Verifică dispozitivele. | Se pregătesc. Primesc textul poeziei și Carnetul Poetului. Privesc textul — observă că arată diferit față de un text obișnuit. | Conversația                              |
| 2. Captarea atenției — Lectura expresivă | 5 min | Cere elevilor să închidă ochii. Citește poezia «Primăvara» de Topârceanu cu voce tare,                                        | Elevii ascultă cu ochii închiși. Discuție despre imagini, sentimente, muzicalitate. Observă că                                 | Lectura expresivă, Conversația euristică |

| Etapele Lecției                              | Timp   | Activitatea Profesorului                                                                                                                                                                                                                | Activitatea Elevilor                                                                                                                                                                                                  | Strategii / Metode                                                        |
|----------------------------------------------|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
|                                              |        | expresiv, cu pauze la finalul versurilor. Întreabă: „Ce ați simțit? Ce imagini v-au apărut în minte? Ce face această scriere să sune altfel față de un text obișnuit?”                                                                  | versurile „sună bine împreună” — prima sesizare intuitivă a rimei.                                                                                                                                                    |                                                                           |
| 3. Anunțarea temei și a obiectivelor         | 2 min  | Scrive titlul: „Vers, Strofă, Rimă — Structura Poeziei”. Explică structura: dialog cu poetul virtual în 5 pași + Carnetul Poetului + evaluare la final.                                                                                 | Notează titlul. Văd cele 5 rubrici din Carnet. Înțeleg că vor descoperi DE CE poezia sună altfel.                                                                                                                     | Expunerea                                                                 |
| 4. Reactualizarea cunoștințelor              | 1 min  | Întreabă rapid: „Câte rânduri are prima grupă de versuri din poezie? Există un spațiu între grupe?” Conectează observațiile vizuale ale elevilor cu termenii: vers și strofă.                                                           | Elevii numără rândurile și observă spațiile dintre grupe. Intuiesc că fiecare grupă este o unitate poetică.                                                                                                           | Observarea directă a textului                                             |
| 5. Dialog cu Poetul Virtual — Metoda PREPARE | 26 min | Proiectează promptul PREPARE. Împarte clasa în perechi. Semnalează trecerea la pasul următor la fiecare 5 minute. La Pasul 5 (creație), verifică că AI-ul nu dă versul gata — oferă doar versul de completat. Verifică Carnetele.       | Perechile introduc promptul. Poetul virtual ghidează în 5 pași: poezie vs. proză → vers și strofă → rimă și tipuri → analiza rimelor din «Primăvara» → crearea unui vers rimând. Completează Carnetul la fiecare pas. | Descoperire cu AI, Metoda PREPARE, Organizatorul grafic, Munca pe perechi |
| 6. Evaluare — Test individual                | 10 min | Distribuie testul (5 itemi). Elevii lucrează individual, fără AI și fără manual. Corectare frontală în ultimele 3 minute.                                                                                                               | Rezolvă testul individual în 7 minute. Participă la corectarea frontală. Notează observațiile despre tipurile de rimă.                                                                                                | Evaluare formativă, Lucru individual                                      |
| 7. Concluzii și temă                         | 5 min  | Recitare colectivă a primei strofe din «Primăvara» — accentuând rimele cu voce mai puternică. Scrie pe tablă schemele: aabb / abab / abba. Temă: „Scrie acasă o strofă de 4 versuri despre anotimpul tău preferat, cu rimă la alegere.” | Recită împreună prima strofă, accentuând rimele. Notează schemele de rimă. Notează tema — o misiune poetică personală.                                                                                                | Sistematizarea, Recitarea expresivă, Aprecieri verbale                    |

## Test de Evaluare (10 minute) — Vers, Strofă, Rimă

Instrucțiuni: Lucrați individual, fără manual sau dispozitive. Timp: 7 minute.

### 1. (20 p) Completează:

Fiecare rând al unei poezii se numește \_\_\_\_\_.

Un grup de versuri despărțit printr-un spațiu se numește \_\_\_\_\_.

### 2. (20 p) Identificare — Citește strofa și răspunde:

«Iarăși vine primăvara / Cu miresme și cu flori, / Peste dealuri, peste țară, / Câmpul râde printre nori.»

Câte versuri are această strofă? \_\_\_\_ Care versuri rimează? \_\_\_\_\_

### 3. (20 p) Adevărat sau Fals — încercuiește:

În rima împerecheată (aabb), versurile 1 și 3 rimează între ele.      Adevărat / Fals

### 4. (20 p) Completează schema rimei pentru strofa de mai jos:

«Și-n grădină, flori de mai (\_\_\_\_) / Înfloresc pe orice crai, (\_\_\_\_) / Iar albinele zumzăie (\_\_\_\_) / Când din flori nectarul culeg. (\_\_\_\_)»

Tipul de rimă este: \_\_\_\_\_

### 5. (20 p) Creație — Completează versul următor astfel încât să rimeze:

«Vine primăvara iar,»

« \_\_\_\_\_ »

## Barem de Corectare (Pentru Profesor)

| Nr. Întrebare | Răspuns Corect                                                                              | Punctaj | Explicație                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1             | vers; strofă                                                                                | 20 p    | Acordați 10 p pentru fiecare termen corect. Acceptați și forme echivalente: „rând” pentru vers (cu precizarea că termenul literar este vers).                                                                                                           |
| 2             | 4 versuri; versurile 1 și 3 rimează (primăvara/țară), versurile 2 și 4 rimează (flori/nori) | 20 p    | Acordați 10 p pentru numărul corect de versuri și 10 p pentru identificarea rimelor. Schema: rimă încrucișată (abab).                                                                                                                                   |
| 3             | Fals                                                                                        | 20 p    | În rima împerecheată (aabb), versurile 1 și 2 rimează, iar versurile 3 și 4 rimează. Versurile 1 și 3 rimează în rima încrucișată (abab).                                                                                                               |
| 4             | a, a, b, b — rimă împerecheată                                                              | 20 p    | Acordați 10 p pentru schema corectă (aabb) și 10 p pentru denumirea tipului de rimă. Acceptați și schema scrisă ca „1-2, 3-4 rimează” dacă este corectă.                                                                                                |
| 5             | Orice vers care rimează cu «iar» și are sens în context poetic                              | 20 p    | Criterii: (a) rimă corectă cu «iar» — 10 p; (b) sensul versului este coerent și poetic — 10 p. Exemple acceptate: «Cu soare, vânt și maci de-alb», «Și soarele strălucitor», «Adus de vânt ușor și clar». Nu penalizați greșelile de ortografie minore. |

## Observații metodologice importante din programa școlară:

În clasa a IV-a, elementele de versificație se predau inductiv — pornind de la text, nu de la definiție. Elevii nu trebuie să memoreze definiții formale, ci să recunoască elementele în text și să le poată aplica în creație simplă. Nu se predau tipuri de ritm (iamb, trohe) sau figuri de stil complexe la această clasă.

Cel mai frecvent aspect problematic este confuzia între verso și strofă (unii elevi numesc „verso” întreaga poezie) și confuzia schemelor de rimă. Profesorul trebuie să insiste pe exemplificarea cu litere (a, b) — aceasta este cea mai clară modalitate de a vizualiza tipul de rimă.

Itemul de creație (nr. 5) are criterii duble — rimă și coerență. Aceasta este intenționată: rima fără sens nu este poezie. Profesorul trebuie să sublinieze acest criteriu explicit înainte de test.

**NOTA:**

Se vor completa personalizat în funcție de fiecare resursă etapele de argumentare, prompt și aplicare la clasă.

Elementele cu galben sunt cu rol orientativ.

Resursa va conține RED AI generate de experți, amplu prezentate.

Se pot atașa dovezi ale aplicării la clasă sau materiale generate cu AI (fișe, prezentări etc.) utile aplicării RED